USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2022/1753

ze dne 4. května 2022

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) na rozpočtový rok 2020

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského úřadu pro bezpečnost potravin na rozpočtový rok 2020,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0115/2022),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (dále jen „úřad“) na rozpočtový rok 2020 činil podle jeho výkazu příjmů a výdajů ([1]) 103 023 255,80 EUR, což oproti roku 2019 představuje nárůst o 27,60 %, a to především z důvodu nárůstu provozních výdajů úřadu; vzhledem k tomu, že rozpočet úřadu se odvíjí převážně od rozpočtu Unie;

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce úřadu za rozpočtový rok 2020 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka úřadu je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že výsledkem úsilí v souvislosti s monitorováním rozpočtu během rozpočtového roku 2020 byla míra plnění rozpočtu ve výši 100 %, což oproti roku 2019 představuje mírný nárůst o 0,01 %; konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby dosáhla 88,41 %, což ve srovnání s rokem 2019 představuje snížení o 3,04 %;

Výkonnost

2. vítá příspěvek úřadu k bezpečnosti potravinového a krmivového řetězce Unie a značné úsilí, jež vyvíjí tím, že subjektům, které se zabývají řízením rizik, poskytuje komplexní, nezávislé a aktuální vědecké poradenství k otázkám souvisejícím s potravinovým řetězcem, že veřejnosti jasně sděluje své závěry i informace, na nichž jsou založeny, a spolupracuje se zúčastněnými stranami a institucionálními partnery na podpoře soudržnosti a důvěry v systém bezpečnosti potravin Unie;

3. poukazuje na to, že v roce 2020 úřad dokončil 697 otázek formou vědeckých výstupů, technických zpráv a podpůrných publikací; vítá včasnou podporu tvůrců politik ze strany úřadu, jež spočívá v poskytování vědeckých výstupů v návaznosti na mandáty udělené Parlamentem, zejména v oblasti zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví včel, dobrých životních podmínek králíků, přepravy zvířat a antimikrobiální rezistence, včetně externích vědeckých zpráv a zpráv o akcích;

4. zdůrazňuje význam odpovědného a etického přístupu ke zlepšování životních podmínek zvířat, který vychází z aktuálních vědeckých poznatků; vítá v tomto ohledu práci úřadu na přípravě strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“;

([1]) Úř. věst. C 114, 31.3.2021, s. 69.

5. připomíná, že v roce 2020 Parlament přijal dvě námitky proti prodloužení doby platnosti schválení účinných látek používaných v pesticidech, které splňují kritéria pro vyloučení, a proto by neměly být povoleny pro použití v Unii ([2]); naléhavě vyzývá úřad, aby urychlil posuzování všech návrhů zpráv o přezkumu účinných látek a učinil vše, co je v jeho silách, k urychlení procesu opětovného posouzení ze strany členských států podávajících zprávu s cílem zabránit jakémukoli novému prodloužení platnosti schválení nebezpečných pesticidů; zdůrazňuje, že obzvláště znepokojující je rovněž nahromadění nevyřízených žádostí o opětovné posouzení biocidů a že k vyřešení tohoto problému je zapotřebí zvýšeného úsilí;

6. s uspokojením konstatuje, že se úřad začal orientovat na špičkové technologie a využívá nové alternativní metodiky a umělou inteligenci s cílem doplnit metody testování na zvířatech; bere na vědomí, že úřad provedl spolu s Evropskou agenturou pro chemické látky a Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí a pěti dalšími agenturami zátěžové testy svých systémů informačních a komunikačních technologií (IKT) předtím, než naplno zahájil práci z domova, což před přechodem na všeobecnou práci z domova poskytlo další ujištění ohledně fungování těchto systémů; vybízí úřad, aby dále zvýšil své úsilí o ochranu dobrých životních podmínek zvířat a aby podporoval používání testovacích metod, při nichž se nepoužívají zvířata, a to i ve spolupráci s dalšími institucemi;

7. vítá dokončení souhrnné zprávy Unie o antimikrobiální rezistenci u zoonotických a indikátorových bakterií žijících v lidských a zvířecích organismech a v potravinách, na níž úřad spolupracoval s Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí; zdůrazňuje v tomto ohledu problém rostoucí rezistence těchto bakterií vůči běžně používaným antibiotikům;

8. konstatuje, že úřad v rámci svého komplexního přístupu k řízení založenému na výkonnosti používá řadu klíčových ukazatelů výkonnosti s cílem měřit přidanou hodnotu svých činností, zejména pokud jde o sdílení vědeckých informací; dále konstatuje, že úřad využívá i další klíčové ukazatele výkonnosti ke zlepšení svého rozpočtového řízení; konstatuje, že v roce 2020 bylo zrušeno šest ukazatelů a dva byly přidány;

9. bere na vědomí, že úřad je odhodlán plnit svou hlavní činnost a v roce 2020 zahájil přípravy na provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1381 ([3]) s cílem vyvinout nové postupy, přezkoumat personální strukturu a lépe využívat své kapacity v oblasti správy technologií a informací; bere rovněž na vědomí, že v roce 2020 byl úřad schopen omezit dopad pandemie na svou výkonnost s pouze mírným poklesem produktivity, a to díky technologické připravenosti úřadu přejít dostatečně brzy z fyzického na digitální pracovní prostředí; dále konstatuje, že v roce 2020 úřad stále rozvíjel svou strategii na rok 2027; vyzývá úřad k tomu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o dalším vývoji v této věci;

([2]) Usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. listopadu 2020 o prováděcím nařízení Komise (EU) 2020/1511 ze dne 16. října 2020, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek amidosulfuron, bifenox, chlortoluron, klofentezin, klomazon, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dikamba, difenokonazol, diflufenikan, fenoxaprop-P, fenpropidin, fludioxonil, flufenacet, fosthiazát, indoxakarb, lenacil, MCPA, MCPB, nikosulfuron, parafinové oleje, pikloram, prosulfokarb, síra, triflusulfuron a tritosulfuron (Úř. věst. C 425, 20.10.2021, s. 87), a usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. června 2021 o prováděcím nařízení Komise (EU) 2021/745 ze dne 6. května 2021, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek síran hlinito-amonný, křemičitan hlinitý, beflubutamid, benthiavalikarb, bifenazát, boskalid, uhličitan vápenatý, kaptan, oxid uhličitý, cymoxanil, dimethomorf, ethefon, výtažek z kajeputu střídavolistého (tea tree), famoxadon, destilační zbytky tuku, mastné kyseliny C7 až C20, flumioxazin, fluoxastrobin, flurochloridon, folpet, formetanát, giberelová kyselina, gibereliny, heptamaloxyloglukan, hydrolyzované bílkoviny, síran železnatý, metazachlor, metribuzin, milbemektin, Paecilomyces lilacinus kmen 251, fenmedifam, fosmet, pirimifos-methyl, rostlinné oleje/řepkový olej, hydrogenuhličitan draselný, propamokarb, prothiokonazol, křemenný písek, rybí tuk, pachové repelenty živočišného nebo rostlinného původu/ovčí tuk, s-metolachlor, motýlí feromony s rovným řetězcem, tebukonazol a močovina (Úř. věst. C 67, 8.2.2022, s. 75).

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1381 ze dne 20. června 2019 o transparentnosti a udržitelnosti hodnocení rizika ze strany EU v potravinovém řetězci, kterým se mění nařízení (ES) č. 178/2002, (ES) č. 1829/2003, (ES) č. 1831/2003, (ES) č. 2065/2003, (ES) č. 1935/2004, (ES) č. 1331/2008, (ES) č. 1107/2009, (EU) 2015/2283 a směrnice 2001/18/ES (Úř. věst. L 231, 6.9.2019, s. 1).

10. vítá úsilí úřadu o posílení spolupráce s dalšími agenturami Unie, přičemž se zaměřuje zejména na sdílení znalostí a osvědčených postupů a zkoumání možných synergií prostřednictvím vytváření sítí v oblastech, jako je plánování zadávání veřejných zakázek, informační a komunikační technologie, umělá inteligence, vnější komunikace a řízení lidských zdrojů; konstatuje, že úřad tyto činnosti uskutečnil s Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí, Evropskou agenturou pro chemické látky, Evropskou agenturou pro léčivé přípravky a Evropskou agenturou pro životní prostředí;

11. konstatuje, že pokud jde o opatření přijatá v návaznosti na udělení absolutoria za rok 2019, úřad jednoznačně souhlasí s cílem digitalizovat agentury Unie; konstatuje, že v souladu se svou strategií na rok 2027 si úřad klade za cíl nadále investovat do digitalizace svých procesů a modernizovat stávající infrastrukturu IT, maximalizovat spolupráci a výměnu znalostí v rámci úřadu i mimo něj, a zajistit tak širší, účinnější a rychlejší přístup k vědeckým poznatkům; dále konstatuje, že úřad přispívá k digitální strategii Komise tím, že se zapojil do iniciativy na podporu spolupráce mezi agenturami pro zdravotní politiku a Evropskou komisí (HPAC), která probíhá pod vedením Generálního ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin, přičemž usiluje o účinnost prostřednictvím součinnosti a spolupráce při poskytování společných digitálních řešení;

Personální politika

12. konstatuje, že k 31. prosinci 2020 byl plán pracovních míst naplněn z 97,46 %, přičemž ze 354 pracovních míst povolených v rámci rozpočtu Unie (320 v roce 2019) bylo jmenováno pět úředníků a 340 dočasných zaměstnanců; konstatuje, že kromě toho pro úřad v roce 2020 pracovalo 122 smluvních zaměstnanců a 14 vyslaných národních odborníků;

13. vyzývá Komisi, aby úřadu v řádně odůvodněných případech umožnila najímat smluvní zaměstnance nad rámec plánu pracovních míst, a to na omezenou dobu, aniž by došlo k překročení schváleného ročního rozpočtu úřadu; domnívá se, že tato flexibilita by pomohla snížit počet záležitostí, které dosud nebyly vyřízeny, a urychlit opožděné uzavírání projednávaných spisů v důsledku nedostatku lidských zdrojů; trvá na tom, že tito smluvní zaměstnanci musí samozřejmě dodržovat pravidla nezávislosti úřadu;

14. domnívá se, že úlohou úřadu je aktivně vyhledávat odborníky na vysoké úrovni a přesvědčit je, aby se podíleli na jeho práci, a to tak, že uzná význam a spolehlivost jejich výzkumu, který podléhá vzájemnému hodnocení, při provádění vlastních vědeckých analýz v souladu s čl. 8 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ([4]);

15. bere na vědomí genderovou rovnováhu v nejvyšším vedení agentury, kde tři z celkově pěti členů tvoří ženy (60 %); se znepokojením bere na vědomí genderovou nerovnováhu ve správní radě úřadu, kde je z 15 členů 12 mužů (80 %); bere na vědomí genderovou rovnováhu mezi zaměstnanci úřadu obecně, mezi nimiž je z celkového počtu 467 osob 285 žen (61,03 %); žádá Komisi a členské státy, aby při předkládání nominací svých členů do správní rady agentury přihlížely k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů;

16. konstatuje, že úřad pokračoval ve své činnosti a byl schopen plnit svůj pracovní program i přes pandemii COVID-19; konstatuje však, že v důsledku dopadu pandemie COVID-19 na služební cesty, odbornou přípravu, dodávky energie, údržbu a rušení prezenčních schůzí prošel rozpočet úřadu změnami, kdy došlo ke snížení prostředků na závazky a na platby o 5 000 000 EUR; konstatuje, že v důsledku epidemiologické situace došlo k poklesu příjmů úřadu;

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Úř. věst. L 309, 24.11.2009, s. 1).

17. konstatuje, že úřad vítá doporučení orgánu příslušného k udělení absolutoria a je si plně vědom potřeby lepší zeměpisné vyváženosti v rámci své organizace, zejména pokud jde o občany členských států, které přistoupily k Unii v roce 2004; bere na vědomí, že úřad v současné době podporuje řadu cílených iniciativ s cílem zvýšit svou atraktivitu a zlepšit vyváženost, pokud jde o zastoupení jednotlivých členských států; konstatuje, že se úřad s podporou oddělení pro komunikaci a spolupráci, sítě agentur EU a dalších mezinárodních agentur a partnerských organizací zaměřuje zejména na zvýšení své viditelnosti; bere na vědomí, že úřad rovněž pracuje na cíleném šíření informací o svých volných pracovních místech do nedostatečně zastoupených zemí s cílem rozšířit okruh uchazečů, a to prostřednictvím platformy LinkedIn, vývěsek s nabídkou pracovních míst a podpory našich národních kontaktních míst; vyzývá úřad, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o vývoji v této oblasti;

Veřejné zakázky

18. konstatuje, že úřad byl zapojen do sítě úředníků pro zadávání zakázek (NAPO), čímž významně přispěl k provádění svého pracovního programu na rok 2020, přičemž v roce 2020 zahájil a podepsal sedm meziagenturních výzev k zadávání veřejných zakázek, což vedlo k úsporám do rozpočtu Unie ve výši 2,1 milionu EUR; konstatuje, že úřad vedl sedm z devíti meziagenturních postupů s celkovými odhadovanými úsporami ve výši 2,4 milionu EUR; vítá pokračující spolupráci úřadu s dalšími agenturami Unie, jako je Evropská agentura pro chemické látky, Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí, Evropská agentura pro léčivé přípravky a Evropská agentura pro životní prostředí, v rámci níž se zjišťují možnosti společného zadávání veřejných zakázek týkajících se společných vědeckých témat; vyzývá úřad k tomu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o dalším vývoji v této věci;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

19. bere na vědomí stávající opatření úřadu a jeho snahy o zajištění transparentnosti, prevence a řešení střetů zájmů a ochrany oznamovatelů; vyjadřuje politování nad tím, že úřad nezveřejňuje životopisy svých zaměstnanců na internetu; vybízí úřad, aby v tomto ohledu přijal příslušná opatření;

20. vybízí k větší transparentnosti vůči zúčastněným stranám, zejména z řad nevládních organizací; podporuje strategický cíl úřadu dále rozvíjet partnerství s ostatními agenturami a s mezinárodními organizacemi a třetími zeměmi na cestě k ekosystému Unie „Jedno zdraví“ a současně pokračovat ve spolupráci se zúčastněnými stranami a veřejností prostřednictvím vhodných platforem, což by mělo vést k dalším úsporám z rozsahu;

21. bere na vědomí úsilí úřadu o zmírnění obav týkajících se střetu zájmů jeho zaměstnanců; konstatuje, že normy týkající se střetu zájmů mohou být dále posíleny;

22. bere na vědomí, že v roce 2020 úřad zjistil a řešil 31 případů střetu zájmů na úrovni ročních prohlášení o zájmech týkajících se externích odborníků; bere na vědomí, že úřad se rozhodl vyloučit jednoho odborníka z členství ve vědecké skupině úřadu; vyzývá úřad, aby pokračoval ve svém úsilí o zjišťování a řešení střetů zájmů a možných střetů zájmů a aby orgán příslušný k udělení absolutoria průběžně informoval;

23. s ohledem na opatření přijatá v návaznosti na udělení absolutoria za rok 2019 týkající se případu evropské veřejné ochránkyně práv bere na vědomí, že úřad zvažuje vypracování vnitřních postupů, které mu umožní zabránit přístupu k důvěrným informacím, pokud je informován, že zaměstnanec po ukončení pracovního poměru přechází na jiné pracovní místo mimo úřad; žádá úřad, aby informoval o vývoji v této věci;

Reakce na COVID-19 a kontinuita činností

24. konstatuje, že úřad pokračoval ve své činnosti a byl schopen plnit svůj pracovní program i přes pandemii COVID-19; konstatuje však, že v důsledku dopadu pandemie COVID-19 na služební cesty, odbornou přípravu, dodávky energie, údržbu a rušení prezenčních schůzí prošel rozpočet úřadu změnami, kdy došlo ke snížení prostředků na závazky a na platby o 5 000 000 EUR; konstatuje, že v důsledku epidemiologické situace došlo k poklesu příjmů úřadu;

25. bere na vědomí prohlášení úřadu, že jeho struktura řízení a pracovního programu zůstala i přes restrikce a omezení volného pohybu osob v důsledku pandemie COVID-19 plně funkční a že úřad pokračoval ve své činnosti a byl schopen plnit svůj pracovní program; bere na vědomí změny, které byly provedeny v rozpočtu úřadu a které vedly ke snížení závazků a plateb a odpovídajícímu snížení příjmů v návaznosti na podrobnou analýzu posouzení dopadů SARS-COV-2, kterou úřad provedl ve spolupráci s Generálním ředitelstvím pro zdraví a bezpečnost potravin;

Vnitřní kontrola

26. konstatuje, že úřad provedl posouzení svých systémů vnitřní kontroly za vykazovaný rok a dospěl k závěru, že celkově byly všechny složky a zásady vnitřní kontroly uplatněny a fungovaly tak, jak bylo zamýšleno; vítá skutečnost, že úřad přesto určil řadu opatření, která budou přijata s cílem dále posílit správu citlivých informací, strukturu procesů, metodiku řízení procesů a řízení rizik a vnitřní kontrolu úřadu;

27. bere na vědomí, že Útvar interního auditu provedl audit týkající se hodnocení a přijímání vědeckých výstupů v oblasti potravinových přísad a obalů a v říjnu 2020 předal úřadu svou závěrečnou zprávu; konstatuje, že Útvar interního auditu dospěl k závěru, že ačkoli je proces posuzování a přijímání vědeckých výstupů v oblasti potravinových přísad a obalů celkově vhodně navržen, účinný a účelný, byla vydána jedna velmi důležitá auditní připomínka týkající se nedostatků v účinném a včasném provádění přehodnocení potravinářských přídatných látek a enzymů;

28. konstatuje, že v říjnu 2020 zahájil Útvar interního auditu interní audit postupů úřadu pro zadávání zakázek a udělování grantů; konstatuje, že audit, který se týká postupů zadávání veřejných zakázek a udělování grantů dokončených v letech 2019 a 2020, byl zveřejněn v prvním pololetí roku 2021;

Další připomínky

29. bere na vědomí úsilí úřadu o to, aby byl nákladově efektivním pracovištěm šetrným k životnímu prostředí; bere na vědomí, že úřad přijal strukturální a provozní řešení zaměřená na snížení spotřeby energie, spotřeby vody a emisí CO_2;

30. bere na vědomí úsilí úřadu o využívání platforem sociálních médií jako primárního nástroje k šíření komunikačních materiálů s cílem oslovit zúčastněné strany a občany; konstatuje, že činnost úřadu v rámci sociálních médií dosáhla výrazných výsledků, přičemž meziroční nárůst počtu sledujících na účtech na sociálních médiích činil ve srovnání s rokem 2019 téměř 30 %; bere na vědomí, že úřad v roce 2020 pokračoval v provádění svého plánu v oblasti sociální vědy, který úřadu poskytuje lepší porozumění tomu, jak občané vnímají rizika a jaké mají informační potřeby, a následně umožňuje cílenější a účinnější podávání informací o rizicích; dále konstatuje, že úřad nadále investoval do svých internetových stránek a digitálních publikací, přičemž v roce 2020 došlo ke konkrétním zlepšením, která zahrnovala přechod hostingu internetových stránek úřadu na cloudové služby Amazon Web Services a přechod na systém správy obsahu Drupal 8; žádá úřad, aby informoval o vývoji situace v oblasti své komunikační strategie a digitalizace;

31. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 4. května 2022 ([5]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([5]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0196.